

במלכודת

משלת רבין נפלה ביגלל עניין של מהבכך: טכס קבלת הפנים לכמה מטוסי קרב, שחילל או לא חילל את השבת.

יצחק רבין עצמו פרש מן הממשלה ביגלל עניין של מהבכך: איסגירתו של חשבון קטן בבנק אמריקאי. זה קרה על רקע האווירה הציבורית העכורה שנוצרה עם גילוי פרשת השחיתות של אשר ידלין ופרשת דומות. היו אלף סיבות טובות לנפילתה של ממשלת המערך. היא פשטה את הרגל מבחינה מדינית, כלכלית וחברתית. היא חדלה מלתפקד.

אך היא נפלה בשני עניינים של מהבכך. כיום יש אלף ואחת סיבות טובות לנפילתה של ממשלת הליכוד. המשך כהונתה הוא אסון לאומי, העלול להתרחב עד לממדים של חורבן בית-שלישי. אך היא לא תפול ביגלל אף אחת מהן. החורבן המדיני, הכלכלי והחברתי, שהיא מביאה על המדינה, לא יקצר את ימיה אף ביום אחד. היא עשויה לזלזל בשל עניינים צדדיים. היא יכולה לזלזל, למשל, ביגלל פרישת השר אהרון אבו-חצירא.

פרשת אבו-חצירא מורכבת מכמה רבדים, זה על גבי זה.

כאשר התפוצצה הפרשה, זמן קצר אחרי שהשר הדיח את המנכ"ל שלו, חברולסיעה ישראל ליפל, היו הכל בטוחים כי המדובר בפרשה של העברת מיליונים מקופת המדינה לידי ישיבות וכוללים, על פי רשימות כוזבות של אברכים.

גם השר סבר כך. מן הסתם משך בכתפיו, חייך את חיוכו המיסתורי ואמר לעצמו: אז מה?

ובאמת — אז מה? מה חדש בזה? וכי בעבר לא עשו כך?

על השולחן היה מונח דו"ח המבקר הפנימי של משרד הדתות, שהתריע על נוהל פסול זה. אבל הדו"ח התייחס לתקופה שקדמה לכניסת אבו-חצירא לתפקיד השר. זה היה בימי השר יצחק רפאל וקודמו. זה לא בליכוד איכפת לאבו-חצירא. אם רפאל היה קיסר, אבו-חצירא היה ברוטוס שני. ארי סדריו של רפאל, אם היו, אינם ענייניו של יורשו.

כאשר התפטר רפאל, בעיקבות אותה פרשה של מטוסי ערב-השבת, נמסר משרד הדתות לשר חיים צדוק, שהביא עימו את המנכ"ל ישראל ליפל. בימים ההם הונהגו סידרי נוהל וביקורת. דו"ח המבקר גולד לפי נוהלים חדשים אלה.

גם אילו חרד אבו-חצירא לשמו הטוב של המישרד בימי קודמו, לא היה לו הרבה מה לדאוג. פעם שולמו המליונים לישיבות ולכוללים בלי כל קריטריונים. השר ומקורביו רצו לשלם — שלמו. לא רצו לשלם — לא שלמו. כאשר הונהגו הקריטריונים, הם לא עוגנו בחוק. ספק אם יש הפרת-חוק בתשלום כספים לכולל המפרז במיטפר תלמידיו, או שאינו קיים כליכך.

לכן, כאשר קרא השר בעיתונים כתבות על שעוריייה זו, הוא לא התרגש. גם כאשר נמסר לו כי המיטרה חוקרת, לא נבהל. הוא היה בטוח כי החקירה נערכת בכיוון שהתבטא בכתבות.

לכל היותר — כך יכול היה אבו-חצירא לחשוב בליבו — יתקבל הרושם כי המיטרה תוקפת את המוסדות הדתיים, ושהשר מגן עליהם. מבחינה מיפגנתית, זה יכול היה רק לעזור לשר.

על כן נרגע השר. זאת היתה טעות.

כי לא עברו ימים רבים, והסתבר לשר כי אין הי מיטרה חוקרת סתם תשלום כספים לישיבות ול-כוללים על פי רשימות כוזבות.

המיטרה, כך נמסר לאבו-חצירא, חוקרת אם חלק מן התשלומים האלה לא הגיעו, איכ" שהיו, לידי סיעתו של השר — ליכוד ותמורה." זה כבר היה מדאיג יותר. כי העברת כספים מקופת המדינה לכיס מיפגנתי או סיעתי, בדרכים בלתי-כשרות — זאת יכולה להיות עבירה.

אבל גם הפעם לא דאג אבו-חצירא יותר מדי. **שהרי לפי הנורמות הישראליות, אם זוהי עבירה — זוהי עבירה ג'נטלמנית, עבירה שי אין עימה קלון.**

הוא יכול היה לומר, כשמה של האופרה של מוצרט: **Così fan tutte** — כולן עושות זאת.

אחרי ככלות הכל, לשם מה עמלה מיפגלה? לשם מה היא מצטרפת לקואליציה ממשלתית? לשם מה היא מקבלת לידיה מיניסטרו, בעל תקציב שמן? **כמובן: כדי לחלק את כספי המישרד ל-**

מוסדותיה, למנות את עסקניה לתפקידים בכירים ולא-בכירים, להעניק טובות-הנאה לאנשי חבריה ותומכיה.

מישרד ממשלתי דומה לעוגת-קדם. כאשר השר הוא דתי, מתמלא המישרד בחובשי-כיפות. כאשר המישרד עובר לשר מטעם מפ"ם, נוצרת על גבי השיכבה הקודמת שיכבה חדשה של פקידים בעלי חולצות פתוחות. כאשר נכנס ללישבה שר חדש, ליברלי, נוצרת שיכבה נוספת על גבי הקודמות, והפעם זהו שיכבה של עונדי-עניבות. **מדוע לא? הציבור הוא סבך. הוא משלם.** כאשר מחלקים בקואליציה את המישרדים, מודעת כל מיפגלה היטב לכמות השומן המצוי בכל מישרד. כמה ג'ובים יש בו? כמה כסף אפשר להוציא ממנו בדרכים

השר אבו-חצירא והמנכ"ל המודח ליפל

כשרות ולא-כליכך? כמה טובות אפשר לעשות לאוהדים? כי בכך תלוי כוחה של המיפגלה בבחירות הבאות. **איריאזונגה זה דבר יפה, אבל מאידיאלי דוגמה איי-אפשר לחיות. במציאות של ישראל, איריאזונגות אינן פחורה בבחירות. זה טוב לקבוצות-שודיים נאיביות, לא למיפגלה רצינית.**

מכל המיפגלות, המפ"ל היא המיקצועית והרצינית ביותר. כאשר הצטרפה לקואליציה הנוכחית, חטפה שלושה מיניסטרוניגים שמנים מאוד-מאוד. **בראש כל אחד מהם הועמד המנהיג של אחת משלוש הסיעות העיקריות שבתוך הי מפ"ד.**

למישרד-החינוך יש תקציב עצום, והוא חולש על רבבות ג'ובים של מורים, מפקחים ופקידים. **אחוזת זו נמסרה לידי מנהיג "צעירי" הי מפ"ד, זבולון המר.**

מישרד-הפנים, שאליו צורפה המיטרה, הוא בור-שומן חשוב עוד יותר. הוא חולש על ההקצבות העצומות של הממשלה לרשויות המקומיות. מי שחולש על זרם זה של זהב, חולש על כל הקואליציות המקומיות. על כל המיניונים המקומיים. יש בכוחו לחלק טובות-הנאה עצומות. **את האחוזת הזאת נטל לעצמו יוסף בורג, מנהיג הסיעה הגדולה ביותר במפ"ד, "למיפגנה."**

יש סבך כי מישרד-הדתות אינו חשוב, אינו יודע דבר. מישרד זה חולש על הזרם העצום של הכספים למוסדות הדתיים. הוא שולט — במישרין או בעקיפין — על חלוקת מיספר עצום של ג'ובים של רבנים, משגיחים, עסקנים דתיים מקומיים. הוא יכול לספק טובות הנאה להרבה-הרבה אלפים של בני-אדם — קהל-בוחרים עצום. **את האחוזת הזאת קיבל אבו-חצירא, מנהיג הסיעה השלישית, ליכוד ותמורה."**

בעתו הואשם יצחק רפאל — או סגן שריהבריאות — בכך שמסר חווייבניה של בית-החולים בתל-גיבורים לקבלן. תמורת שוחד אשר כספיו הועברו למוסדות דתיים-

מיפגלתיים. הוא זוכה במישפט מפני שהעד העיקרי סירב להעיד נגדו.

הדבר נא הזיק לקאריירה שלו. הויכך: דאחר מכן ענה מדרגת סגן-שר לדרגת שר. גם אבו-חצירא לא היה צריך לחשוש. אילו נתפס בקלקלה של העברת כמה מיליונים או עשרות-מיליונים מכספי מישרדו לקופת סיעתו במפ"ד, בדרכים עקלקלות, לא היו חבריו רואים בכך פגיעה בנורמות המקובלות. להיפך. הוא היה הופך קדוש-מעונה של הציבור הדתי, קורבן של איזה-הירות או להיטות-יתר. **טלית שאינה כונה תכלת היא ככל זאת טלית.**

כן לא התרגש אבו-חצירא כאשר פנה אליו היועץ המישפטי לממשלה, והודיע לו כי המיטרה מבקשת לחקור עניינים במישרדו, ולערוך בו ביקור. "שיבואו, יכול היה לחשוב בליבו, "שיסתכלו בתיק זה או אחר. שישאלו שאלות. אין בעיות." וליתר ביטחון, לא הופיע השר כלל במישרד ביום היעוד. למה לו להסתבך?

וכאן היתה הטעות האמיתית. כאשר נמסר לשר כי המיטרה הופיעה במישרד בליוויית כמה טנדרים, ושהיא מילאה את כולם בערימה של תיקים ומיסמכים שלקחה מן המישרד, הוא נדהם. הוא נדהם שביעתיים כאשר גודע לו אלו תיקים הוחרמו עליידי החוקרים. **יתכן כי הרגיש שכתמימותו נכנס למלכודת.**

מסתבר כי כל הסיפורים על הרשימות הכוזבות של אברכי-המשי, ועל הדו"ח של המבקר הפנימי, לא היו אלא מסך-עשן. **הם באו להפתור את כיוון ההתקפה הי אמיתי של החוקרים.**

הסיפורים שפורסמו בעיתונים, בעיקבות הדחתו של המנכ"ל, שימשו לשוטרים רק כאמתלה, כדי להשיג את היתר לעריכת הפשיטה במישרד-הדתות ולפתיחת חקירה רבתי.

למעשה נבעה חקירה זו ממקור אחר לגמרי. בנדודו של השר, ברוך אבו-חצירא, היה סגן ראשי עיריית אשקלון. הוא נתפס בעבירה של שוחד, ונדון לשבע וחצי שנות מאסר.

ברוך היה הפלייבוי של המישפחה. חובב שעשועים, חתיכות וכדורגל. הוא גם היה הדינאמי שבין בני-הדוד. הוא התרגז מאוד כאשר השר ניער, למעשה, את חוצנו ממנו, לא עזר לו, ואף לא ביקרו בבית-הסוהר. **לשם מה, לכל הרוחות, יש זויף במישפחה?** בהדרגה גברה המרירות בליבו של האסיר, והוא נעתר — כנראה — לחוקרים, שביקשו ממנו להעיד על קרובו. כך הגיע לידי המיטרה מידע רב על עבירות שביצע אהרון אבו-חצירא, כביכול, בהיותו ראש עיריית רמלה — עבירות של קבלת שוחד ומתן שוחד, קניית קולות וכדומה.

התיקים שהוחרמו עליידי המיטרה נגעו לארבע ערים: רמלה עצמה, שהשר היה ראש-עירייתה, ושאחיו מכהן בה כרבי-העיר; אשדוד, שאחיינו מכהן בה כיו"ר המועצה הדתית; אשקלון, שברנדודו היה סגן ראש-עירייתה; ולוד, שאחד ממקורביו כיהן בה בערייה ובמועצה הדתית. **באז לא דובר עוד עד "עבירה ג'נטלמנית", עז שיטות מיפגנתיות וסיעתיות בלתי-כשרות. באז דובר עד השר של עבירות פלגיות אישיות חמורות.**

בינתיים אין אלה אלא חשדות. אדם חשוד הוא זכאי, עד שהורשע בדין. אך קשה להאמין כי המיטרה היתה מסתכנת בפעולה כה מוחצת נגד שר, וכי היועץ המישפטי לממשלה היה נותן את ידו לכך, לולא היה בידיהם מידע חשוב. אם יחליט היועץ, בתום החקירה, להגיש כתב-אישום נגד השר — דבר המחייב הסרת חסינותו בכנסת — יהיה מצבו בלתי-נסבל. **ואז עלולים הדברים להתגלגל ככיוונים מענייניים.**

אומרים כי אבו-חצירא כבר איים על עמיתו, ובייחוד על השר בורג, האחראי על המיטרה, שאם לא יקבל מהם גיבוי, הוא יקעקע את הבניין כולו. הוא יספר את הידוע לו על מעשיהם שלהם, בכל הנוגע לחלוקת טובות-הנאה וניצול כספי המדינה למטרות סיעתיות. **כך נוצרת תסכולות.**

בורג מעוניין לחסל את אבו-חצירא. שנתן את ידו ל"צעירים" של זבולון המר, המבקשים לחסל את בורג. הוא גם חייב לתת גיבוי למיטרה, הכפופה לו. אך הוא צריך גם לחשוש מפני נקמתו של אבו-חצירא, אם זה יצטרך להתפטר.

ה"צעירים" ישמחו מאוד אם אבו-חצירא ובורג יחסלו זה את זה. כי אז תיפתח הדרך להשגת מטרות המייחלות של זבולון המר. הוא יהיה ראש-המיפגלה. אך את הם יכולים לתקוע סכין בגבו של אבו-חצירא בטרם עת, שמה יישאר על כנו — ואז הוא יהיה דרוש ל"צעירים" כבעל-ברית נגד בורג. **אך הכל יכול להתמוטט לפתע — וכמפגלות זו יכולה הממשלה כונה להיגרר לאברון.** כן יהי רצון.